

K Z O M U N I K A C J E
Z B A D A N I A

Warszawa, czerwiec 2012

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/82/2012

PRZEMOC I KONFLIKTY W DOMU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
11 stycznia 2012 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Dane Eurobarometru¹ pokazują, że Polacy stosunkowo częściej niż obywatele Unii Europejskiej stykają się w swoim środowisku z ofiarami przemocy domowej. Równocześnie wyniki badań potwierdzają, że w żadnym z krajów europejskich problem ten nie został rozwiązany. W kwietniu zeszłego roku Rada Europy przyjęła konwencję o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet. W Polsce niektóre jej zapisy, nieodnoszące się bezpośrednio do kwestii przemocy domowej, wywołały wątpliwości, wyrażane m.in. przez ministra sprawiedliwości. Decyzja o ratyfikacji tego dokumentu jest obecnie odłożona, a Rada Ministrów ma wrócić do tej kwestii po przedyskutowaniu opinii ekspertów.

W naszym majowym badaniu² po raz kolejny podjęliśmy próbę oszacowania skali zjawiska przemocy domowej oraz spytaliśmy Polaków o ich opinie na temat przyzwolenia na użycie siły wobec partnera i na temat obowiązującego obecnie prawa, które przed przemocą domową chroni.

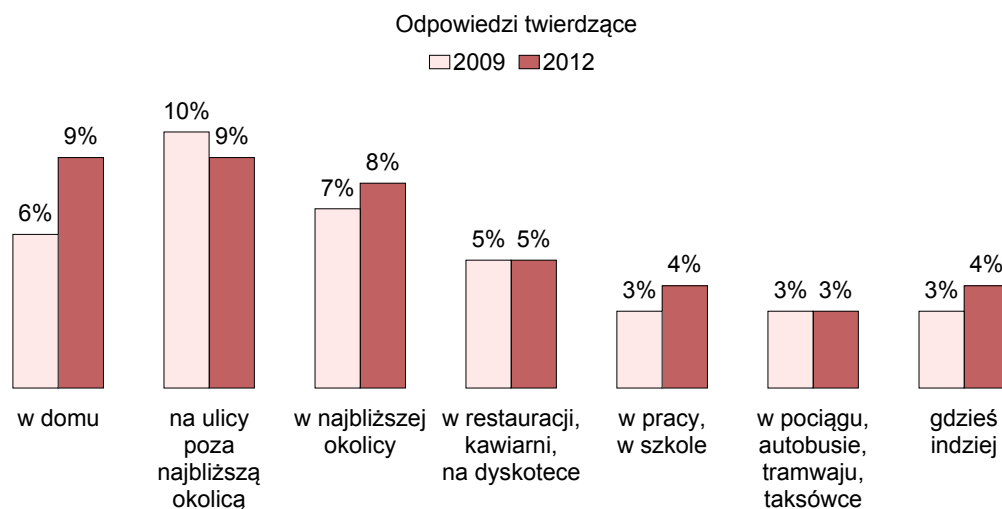
OFIARY PRZEMOCY

Polacy deklarują, że najczęściej doświadczali agresji w domu (9%) bądź na ulicy poza najbliższą okolicą (9%). Podobna liczba osób (8%) padła ofiarą przemocy nieopodal miejsca zamieszkania. Co dwudziesty ankietowany (5%) został zaatakowany w restauracji, kawiarni lub na dyskotecę, czterech na stu (4%) spotkało się z przemocą w pracy lub szkole, a trzech na stu (3%) w środkach komunikacji. Uzyskane wyniki są zbliżone do tych sprzed trzech lat.

¹ Eurobarometr: Przemoc domowa wobec kobiet, Dostępne:
http://www.niebieskalinia.pl/spaw/docs/KE_ebs_344_fact_pl_pl.pdf

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (264) przeprowadzono w dniach 10 – 16 maja 2012 roku na liczącej 1017 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. CZY KIEDYKOLWIEK PADŁ(A) PAN(I) OFIARĄ PRZEMOCY:

Kobiety dwukrotnie częściej niż mężczyźni deklarują, że były ofiarami przemocy w domu. Mężczyźni natomiast znacznie częściej doświadczyli przemocy poza domem.

Tabela 1

Czy kiedykolwiek padł(a) Pan(i) ofiarą przemocy:	Odpowiedzi twierdzące	
	kobiet	mężczyzn
	w procentach	
– w domu	12	6
– na ulicy poza najbliższą okolicą	5	14
– w najbliższej okolicy	5	10
– w restauracji, kawiarni, na dyskotecę	2	9
– w pracy, w szkole	2	6
– w pociągu, autobusie, tramwaju, taksówce	2	4
– gdzieś indziej	2	6

PRZEMOC FIZYCZNA W RODZINIE

Szacowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Są to zachowania nieakceptowane społecznie, toteż wielu sprawców prawdopodobnie ukrywa takie fakty. Także ofiary przemocy nie zawsze chcą się do nich przyznawać uznając je za wstydlive. Dlatego szacując skalę tego zjawiska wykorzystaliśmy pytanie dotyczące nie osobistych doświadczeń, ale znanych respondentowi przypadków przemocy wobec kobiet w najbliższym otoczeniu.

Częściej niż co czwarty Polak (28%) deklaruje, że zna osobiście lub z widzenia kobiety bite przez partnerów. Bardzo podobne wyniki uzyskaliśmy w 2009 roku. Wówczas, w porównaniu z wcześniejszymi badaniami, odnotowaliśmy spadek liczby ankietowanych deklarujących kontakt z ofiarami przemocy domowej.

Tabela 2

Czy zna Pan(i) osobiście lub z widzenia kobiety, które podczas konfliktów małżeńskich bywają bite przez męża?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	II 2002	IX 2003	I 2005	II 2009	V 2012
	w procentach				
Tak, znam wiele takich kobiet	4	5	4	4	3
Tak, znam kilka takich kobiet	13	15	16	9	10
Tak, znam jedną, dwie takie kobiety	21	18	17	13	15
Nie, nie znam takich kobiet	62	62	64	74	72

Szczególną uwagę należy zwrócić na odpowiedzi kobiet, ponieważ to one mogą być bardziej wyczulone na problem przemocy w rodzinie i bardziej trafnie oceniać skalę zjawiska. Co trzecia kobieta (32%) deklaruje, że zna kobiety bite przez mężów.

Tabela 3

Czy zna Pani osobiście lub z widzenia kobiety, które podczas konfliktów małżeńskich bywają bite przez męża?	Odpowiedzi kobiet (według terminów badań)					
	VIII 1993* (N=1087)	XI 1996** (N=1101)	II 2002 (N=498)	I 2005 (N=570)	II 2009 (N=545)	V 2012 (N=523)
	w procentach					
Tak, znam wiele takich kobiet	5	8	4	5	5	4
Tak, znam kilka takich kobiet	15	24	14	17	12	12
Tak, znam jedną, dwie takie kobiety	21	19	24	19	16	16
Nie, nie znam takich kobiet	58	49	57	59	66	68
* Badanie „Kobiety ‘93”, ogólnopolska reprezentatywna próba losowa dorosłych kobiet (N=1087)						
** Badanie „Kobiety ‘96”, ogólnopolska reprezentatywna próba losowa dorosłych kobiet (N=1101)						

Choć trudno jest ujawniać osobiste doświadczenia przemocy w rodzinie i należy przypuszczać, że przynajmniej część takich przypadków jest przez respondentów przemilczana, to jednak na pytanie, czy kiedykolwiek zostali uderzeni podczas kłótni przez partnera, znacząca grupa badanych odpowiada twierdząco. Obecnie co dziewiąty respondent żyjący w stałym związku (11%) deklaruje, że doświadczył przemocy domowej (5% przyznaje, że w ich przypadku takie zdarzenia miały miejsce co najmniej kilka razy). W ciągu ostatnich dziesięciu lat odsetek ten w zasadzie się nie zmienił.

Tabela 4

Czy w Pana(i) małżeństwie zdarzyło się, że współmałżonek(ka)/partner(ka) uderzył(a) Pana(ią) podczas kłótni?	Wskazania według terminów badań				
	II 2002	IX 2003	I 2005	II 2009	V 2012
	w procentach				
Tak, wiele razy	2	2	3	2	2
Tak, kilka-kilkanaście razy	3	3	3	3	3
Tak, jeden-dwa razy	5	8	6	4	6
Nie, nigdy się to nie zdarzyło	90	86	88	91	89
Odpowiedzi osób, które są bądź były zamężne (żonate), lub żyją w innym stałym związku					

Pominięto odmowy odpowiedzi

Mężczyźni niemal równie często jak kobiety deklarują, że byli uderzeni przez partnerkę, jednak kobiety częściej przyznają, że były bite wielokrotnie.

Tabela 5

Czy w Pana(i) małżeństwie zdarzyło się, że współmałżonek(ka)/partner(ka) uderzył(a) Pana(ią) podczas kłótni?	Kobiety		Mężczyźni	
	w procentach			
Tak, wiele razy	3	11	1	10
Tak, kilka, kilkanaście razy	3		2	
Tak, jeden, dwa razy	5		7	
Nie, nigdy się to nie zdarzyło	89		90	
Odpowiedzi osób, które są lub były zamężne (żonate) lub żyją w innym stałym związku				

Również co dziewiąty dorosły (11%) przyznaje, że zdarzyło mu się być sprawcą przemocy domowej. Zdecydowana większość (8%) twierdzi, że były to pojedyncze zdarzenia. W zakresie deklaracji dotyczących użycia siły w ostatnim dziesięcioleciu nie odnotowaliśmy praktycznie żadnych zmian.

Tabela 6

Czy Panu(i) zdarzyło się uderzyć żonę/męża (partnera/kę) podczas kłótni?	Wskazania według terminów badań			
	II 2002	I 2005	II 2009	V 2012
	w procentach			
Tak, wiele razy	1	2	2	1
Tak, kilka, kilkanaście razy	2	3	3	2
Tak, jeden, dwa razy	8	6	5	8
Nie, nigdy się to nie zdarzyło	89	89	90	89
Odpowiedzi osób, które są lub były zamężne (żonate), lub żyją w innym stałym związku				

Pominięto odmowy odpowiedzi

Jeśli chodzi o płęć osób przyznających się do rękoczynów, nie widać znaczących różnic. Kobiety nawet nieco częściej niż mężczyźni przyznają, że podczas kłótni uderzyły partnera (12% wobec 10%).

Tabela 7

Czy Panu(i) zdarzyło się uderzyć żonę/męża (partnera/kę) podczas kłótni?	Kobiety		Mężczyźni	
	w procentach			
Tak, wiele razy	1	12	1	10
Tak, kilka, kilkanaście razy	2		1	
Tak, jeden, dwa razy	9		8	
Nie, nigdy się to nie zdarzyło	88		90	
Odpowiedzi osób, które są lub były zamężne (żonate), lub żyją w innym stałym związku				

Wizerunek sprawcy i ofiary nie jest klarowny. Ponad połowa badanych uderzonych przez partnera (59%) deklaruje, że również używała przemocy. Dwie piąte badanych, którzy doświadczyli przemocy ze strony partnera (41%) nigdy nie zareagowało w ten sam sposób.

Z drugiej strony wśród badanych, którzy nigdy nie zetknęli się z agresją partnera, tylko pięciu na stu (5%) przyznaje, że sami uderzyli kiedyś męża lub żonę.

Tabela 8

Czy Panu(i) zdarzyło się uderzyć żonę/męża (partnera/kę) podczas kłótni?	Odpowiedzi osób, które na pytanie o doświadczenie przemocy ze strony partnera odpowiedziały:	
	twierdząco	przecząco
	w procentach	
Tak	59	5
Nie	41	95

Szczególną formą przemocy domowej jest ta zadawana przez dzieci. Tylko nieliczni rodzice (2%) przyznają, że byli kiedyś uderzeni przez swoje dorastające lub dorosłe dziecko (16-letnie lub starsze). Jednak w przypadku agresji ze strony dzieci być może istnieje jeszcze silniejszy opór do przyznania, że takie zdarzenia miały miejsce. Szacunki te należy zatem traktować bardzo ostrożnie.

Tabela 9

A czy zdarzyło się, że dorastający(a) lub dorosły(a) syn lub córka uderzył(a) Pana(ią)?	Wskazania według terminów badań	
	2009 (N=504)	2012 (N=494)
	w procentach	
Tak	2	2
Nie, nigdy to się nie zdarzyło	98	98

Badani dużo częściej przyznają, że stosują kary cielesne jako metodę wychowawczą. Co ósmy respondent mający dzieci poniżej 20 roku życia (12%) przyznaje, że czasem bije lub bił swoje dziecko³.

INNE FORMY AGRESJI

Przemoc domowa przybiera nie tylko postać fizyczną, ale także formę psychicznego dręczenia partnera. Badając zjawisko przemocy domowej, pytaliśmy również o tego rodzaju zdarzenia. Blisko jedna piąta badanych żyjących w stałym związku (18%) przyznaje, że zdarzają się sytuacje, kiedy współmałżonek używa wyzwisk i obelg, co dziesiąty (10%) doświadcza poniżania i kpiny, a co dwunasty (8%) skarży się, że współmałżonek ogranicza jego kontakty z rodziną i znajomymi. Pięciu na stu Polaków będących w stałych związkach (5%) przyznaje, że czasami partner grozi lub szantażuje go. Tyle samo bywa szarpanych i popychanych.

Tabela 10

Czy zdarza się, że Pana(i) współmałżonek (partner/ka):	Odpowiedzi twierdzące wśród osób pozostających w stałym związku (według terminów badań)		
	I 2005	II 2009	V 2012
	w procentach		
– wyzywa, obraża, krzyczy na Pana(ią)	27 (5)	10 (3)	18 (4)
– poniża, kpi z Pana(i) wyśmiewa się	10 (3)	6 (2)	10 (3)
– ogranicza Pana(i) kontakty z rodziną, kolegami, koleżankami, przyjaciółmi	7 (2)	7 (2)	8 (3)
– grozi Panu(i), szantażuje	6 (2)	4 (2)	5 (2)
– szarpie, popycha Pana(ią)	6 (3)	4 (2)	5 (2)
W nawiasach odsetek osób deklarujących, że wymienione sytuacje zdarzają się często			

Mężczyźni częściej niż kobiety skarżą się, że doświadczyli wyzwisk i ograniczenia kontaktów z rodziną i znajomymi. Natomiast kobiety nieco częściej twierdzą, że zdarza się, iż ich partnerzy poniżają je i wyśmiewają.

³ Zob. komunikat „O dopuszczalności stosowania kar cielesnych i prawie chroniącym dzieci przed przemocą”, maj 2012 (oprac. K. Kowalczyk)

Tabela 11

Czy zdarza się, że Pana(i) współmałżonek (partner/ka):	Odpowiedzi twierdzące wśród osób pozostających w stałym związku	
	Kobiety	Mężczyźni
	w procentach	
– wyzywa, obraża, krzyczy na Pana(ią)	15	22
– poniża, kpi z Pana(i) wyśmiewa się	11	9
– ogranicza Pana(i) kontakty z rodziną, kolegami, koleżankami, przyjaciółmi	6	12
– grozi Panu(i), szantażuje	4	5
– szarpie, popycha Pana(ią)	5	4

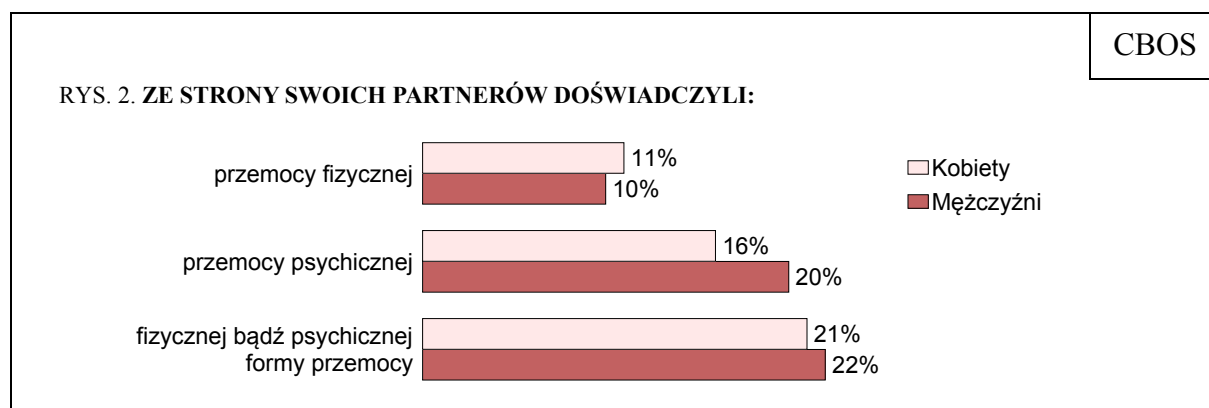
Ponad połowa badanych przyznających, że partnerzy użyli wobec nich siły (58%) spotyka się także z innymi formami agresji. Natomiast wśród osób, które nie doświadczyły przemocy fizycznej, co piąta (19%) deklaruje, że była dręczona psychicznie przez partnera.

Tabela 12

Odpowiedzi osób, które..	Doświadczenie psychicznego dręczenia*	
	Tak	Nie
	w procentach	
– doświadczyły przemocy fizycznej	58	42
– nie doświadczyły przemocy fizycznej	19	81

* Wyróżnione zostały osoby, które doświadczyły przynajmniej jednej z wyżej wymienionych form agresji (psychicznego dręczenia) i ci, którzy nigdy nie zostali w ten sposób potraktowani przez swojego partnera

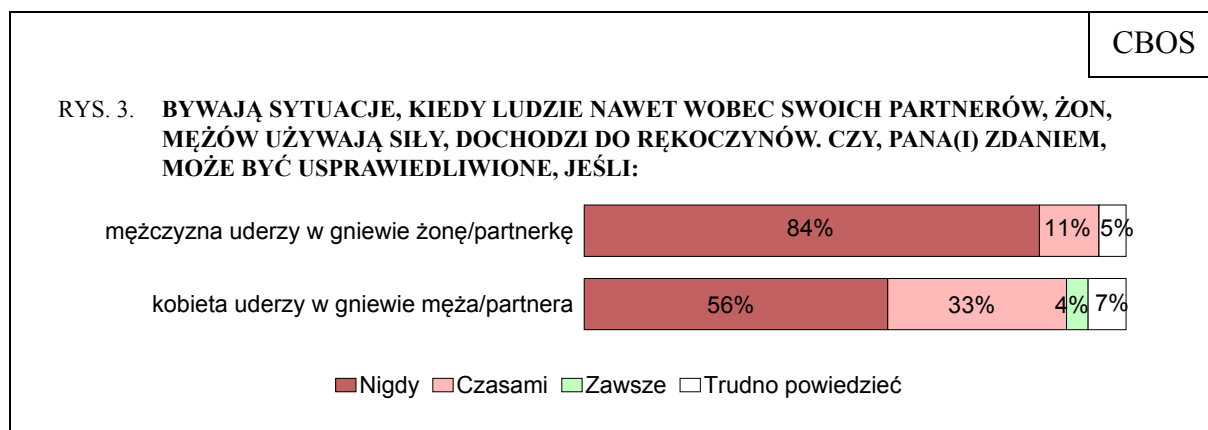
Co dziewiąta kobieta (11%) i co dziesiąty mężczyzna (10%) żyjący w stałych związkach doświadczały przemocy fizycznej ze strony swoich partnerów, a co piąty mężczyzna (20%) i co szósta kobieta (16%) byli przez nich psychicznie dręczeni. Uwzględniając obie formy przemocy można stwierdzić, że równie często doświadczały ich kobiety (21%), jak i mężczyźni (22%).

PRYZWOLENIE NA PRZEMOC W RODZINIE

Wielu Polaków uzależnia usprawiedliwienie przemocy wobec partnera od tego, kto w związku jest ofiarą. Ponad cztery piąte badanych (84%) całkowicie potępia przemoc wobec kobiet. Co dziewiąty (11%) uważa natomiast, że czasami zdarzają się sytuacje usprawiedliwiające użycie siły wobec partnerki. Jednak kiedy ofiarą jest mąż bądź partner, już tylko połowa ankietowanych (56%) bezwzględnie potępia takie zachowanie partnerki, a co trzeci (33%) uważa, że w pewnych okolicznościach może być ono usprawiedliwione. Czterech na stu respondentów (4%) zawsze usprawiedliwiłoby żonę lub partnerkę, która uderzy w gniewie swojego męża lub partnera.

Opinie na ten temat są właściwie niezależne od płci. Wśród najmłodszych badanych (18–24 lata) silne jest zróżnicowanie opinii w zależności od tego, czy ofiarą jest mężczyzna (większe przyzwolenie), czy kobieta (silniejszy sprzeciw). Im niższe wykształcenie, tym częściej badani są skłonni uznać, że pewne okoliczności usprawiedliwiają użycie przemocy (zob. tabele aneksowe).

Większość Polaków (54%) uważa, że potrzebna jest zmiana przepisów, żeby zapewnić kobietom właściwą ochronę przed przemocą w rodzinie. Więcej niż co czwarty (28%) jest zadowolony z obecnie funkcjonującego prawa, a blisko co piąty (18%) nie potrafi ocenić jego skuteczności. O potrzebie zmiany przepisów znacznie częściej są przekonane kobiety (62%) niż mężczyźni (45%).

Tabela 13

Która opinia jest bliższa Pana(i) poglądom?	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
	w procentach		
Obecnie obowiązujące przepisy prawa w wystarczającym stopniu chronią kobiety przed przemocą w rodzinie, trzeba je tylko lepiej egzekwować	20	37	28
Należy wprowadzić zmiany w przepisach prawa, aby zapewnić kobietom właściwą ochronę przed przemocą w rodzinie	62	45	54
Trudno powiedzieć	18	18	18

NIEPOROZUMIENIA I KONFLIKTY

Przedmiotem naszego badania były nie tylko kwestie przemocy domowej, ale również kłótnie i nieporozumienia rodzinne. Nieco więcej niż co czwarty badany (28%) twierdzi, że w jego rodzinie nigdy nie zdarzają się sprzeczki, kłótnie czy awantury, w ponad połowie rodzin (54%) zdarzają się one niezwykle rzadko, natomiast w co szóstej rodzinie (18%) kłótnie wybuchają przynajmniej kilka razy w miesiącu.

Tabela 14

W każdej rodzinie od czasu do czasu zdarzają się nieporozumienia i konflikty. Czy w Pana(i) rodzinie zdarzają się sprzeczki, kłótnie, awantury?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	II 2002	IX 2003	I 2005	II 2009	V 2012
	w procentach				
Nie, nigdy to się nie zdarzyło	29	21	31	32	28
Tak, zdarzają się, ale bardzo rzadko	50	54	53	49	54
Tak, parę razy w miesiącu	14	16	10	14	12
Tak, raz lub dwa razy w tygodniu	5	6	4	4	5
Tak, niemal codziennie	2	2	1	1	1
Ogółem – kilka razy w miesiącu lub częściej	21	24	15	19	18

Częstość kłótni wiąże się z wielkością gospodarstwa domowego. Brak konfliktów rodzinnych deklaruje trzy piąte osób mieszkających samotnie (62%), jedna trzecia mieszkających w dwuosobowych gospodarstwach domowym (35%) i jedna piąta (18%) z gospodarstw trzyosobowych i większych. Osoby mieszkające w większych gospodarstwach domowych częściej niż pozostali deklarują, że w ich rodzinach nieporozumienia zdarzają się przynajmniej kilka razy w miesiącu.

Tabela 15

W gospodarstwach:	Częstość nieporozumień, konfliktów w rodzinie		
	Kilka razy w miesiącu lub częściej	Bardzo rzadko	Nigdy się to nie zdarza
	w procentach		
– jednoosobowych	7	31	62
– dwuosobowych	13	52	35
– trzyosobowych i większych	23	59	18

Najczęściej powodem nieporozumień są finanse, a szczególnie brak pieniędzy (18%), odmienne poglądy (16%) oraz błahe, nieistotne sprawy (15%). Co ósmy respondent przyznający, że w jego rodzinie zdarzają się kłótnie (13%) stwierdził, że wiążą się one z codziennym życiem, nieporozumieniami na tle podziału obowiązków i utrzymywania porządku w domu, a co dziewiąty (11%) przyznał, że sprzeczki wynikają z różnicy zdań na temat wychowania dzieci i kłopotów z dziećmi. Rzadziej powodem awantur jest złe samopoczucie domowników, zdenerwowanie, stres (6%), problem alkoholowy w rodzinie (4%), niezgodność charakterów (3%), praca zawodowa (3%) i kłopoty z dorastającymi dziećmi (3%). Badani raczej sporadycznie wymieniali inne sprawy rodzinne (2%), brak pracy, kwestie światopoglądowe, w tym religię i politykę, stan zdrowia i brak zaangażowania w życie rodzinne (po 1%). Co dziewiąty (11%) nie określił natury tych konfliktów.

			CBOS
Przyczyny nieporozumień	II 2005 (N=731)	II 2009 (N=685)	V 2012 (N=689)
Pieniądze, brak pieniędzy	31%	28%	18%
Odmienne poglądy, różnice zdań	19%	15%	16%
Błahe sprawy, drobnostki, sprawy nieistotne	15%	16%	15%
Życie codzienne, obowiązki domowe, bałagan w domu	10%	12%	13%
Dzieci: stosunek do dzieci, różnice zdań na temat wychowania, kłopoty z dziećmi, nieodpowiednie zachowanie	6%	8%	11%
Zła wola lub złe samopoczucie domowników: złośliwość, nieuprzejmość, zły nastrój, zdenerwowanie, nerwy, stresy	5%	4%	6%
Alkohol, pijaństwo	8%	5%	4%
Różnice charakterów, niezgodność charakterów	4%	5%	3%
Praca: zapracowanie, przeciążenie pracą, niepowodzenia w pracy	2%	3%	3%
Konflikt pokoleń, rozbieżność poglądów między dorosłymi a dziećmi	4%	2%	3%
Sprawy rodzinne	–	–	2%
Brak pracy, bezrobocie	1%	2%	1%
Religia, polityka, różnice światopoglądowe	1%	1%	1%
Choroba, niepełnosprawność, stan zdrowia domowników	–	1%	1%
Brak zaangażowania w życie rodzinne	–	1%	1%
Inne	8%	10%	2%
Trudno powiedzieć	3%	3%	11%

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wymienić kilka przyczyn

Zarówno w rodzinach, w których kłótnie zdarzają się dość często (przynajmniej kilka razy w miesiącu), jak i w tych, gdzie zdarzają się bardzo rzadko, najważniejsze przyczyny konfliktów, choć układają się w nieco innej kolejności, są te same. Badani, którzy przyznają, że w ich rodzinach dochodzi do konfliktów co najmniej kilka razy w miesiącu, nieco częściej jako przyczyny nieporozumień przywołują różnice w podejściu do wychowania dzieci i sprawy życia codziennego.

Tabela 16

Przyczyny nieporozumień w gospodarstwach domowych, w których zdarzają się konflikty	Kilka razy w miesiącu lub częściej	Bardzo rzadko
	w procentach	
Pieniądze, brak pieniędzy	20	18
Odmienne poglądy, różnice zdań	11	18
Sprawy nieistotne	13	15
Życie codzienne, obowiązki domowe	15	12
Dzieci	16	10
Zła wola lub złe samopoczucie domowników, agresja	6	6
Alkohol, pijaństwo	4	4
Różnice charakterów, niezgodność charakterów	3	3
Praca: zapracowanie, przeciążenie pracą, niepowodzenia w pracy	2	3
Konflikt pokoleń, rozbieżność poglądów między dorosłymi a dziećmi	5	3
Sprawy rodzinne	3	2
Brak pracy, bezrobocie	1	<1
Religia, polityka, różnice światopoglądowe	2	1
Choroba, stan zdrowia domowników	1	1
Brak zaangażowania w życie rodzinne	2	<1
Inne	3	2
Trudno powiedzieć	8	12

Można było wymienić kilka przyczyn

Z deklaracji badanych wynika, że pożycie większości rodzin układa się dość harmonijnie – konflikty i nieporozumienia zdarzają się bardzo rzadko, bądź nie zdarzają się w ogóle. Jednak wiele osób spotyka się z ofiarami przemocy domowej w swoim otoczeniu, a pewna, wcale nie znikoma część badanych deklaruje, że sami doświadczyli agresji ze strony partnera.

Według policyjnych statystyk⁴ ofiarami przemocy domowej zdecydowanie częściej są kobiety. W naszym sondażu jednak mężczyźni równie często deklarowali, że doświadczali agresji ze strony partnerek. Być może, ofiary drastycznych form przemocy, osoby, które decydują się na zgłoszenie takich aktów organom ścigania, częściej ukrywają takie sytuacje i mniej chętnie mówią o nich podczas wywiadu kwestionariuszowego. Zatem nie wyciągając zbyt daleko idących wniosków co do tego, kim są ofiary przemocy domowej, sygnalizujemy jedynie problem rodzin, w których przemoc występuje.

Ponadto warto zwrócić uwagę na fakt, że oceny aktów przemocy domowej różnią się w zależności od płci ofiary. Silny sprzeciw wobec użycia siły w stosunku do kobiet i łagodniejsze ocenianie kobiet, które uderzyły partnera, świadczą o zakorzenionych stereotypach, według których kobieta powinna być bardziej chroniona przed aktami agresji, a mężczyzna nigdy nie występuje w roli ofiary przemocy domowej.

Opracowała
Katarzyna KOWALCZUK

⁴ http://www.statystyka.policja.pl/portal/st/944/50863/Przemoc_w_rodzinie.html

A N E K S

Tabela 1

		Bywają sytuacje, kiedy ludzie nawet wobec swoich partnerów, żon, mężów używają siły, dochodzi do rękoczynów. Czy, Pana(i) zdaniem, jeśli kobieta uderzy w gniewie męża/partnera, to czy może to być usprawiedliwione?				Liczba osób
		Nigdy	Czasami	Zawsze	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		56	33	4	7	1007
Płeć	Mężczyźni	56	34	4	6	479
	Kobiety	58	32	3	7	528
Wiek	18-24 lata	47	43	4	6	127
	25-34	66	29	1	4	206
	35-44	62	29	5	5	165
	45-54	56	34	4	7	160
	55-64	55	30	4	11	179
	65 lat i więcej	52	36	3	8	170
Miejsce zamieszkania	Wieś	53	37	4	7	379
	Miasto do 20 tys.	62	30	1	6	155
	20-100 tys.	54	30	7	8	195
	101-500 tys.	61	33	1	5	170
	501 tys. i więcej mieszk.	61	26	3	9	108
Wykształcenie	Podstawowe	48	37	5	10	197
	Zasadnicze zawodowe	53	37	4	7	262
	Średnie	60	31	2	7	354
	Wyższe	67	28	3	2	194
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	73	25	1	1	109
	Średni personel, technicy	52	30	7	11	31
	Pracownicy adm.-biurowi	63	31	4	2	60
	Pracownicy usług	52	43	4	2	67
	Robotnicy wykwalifikowani	60	27	3	10	108
	Robotnicy niewykwalifik.	59	33	2	6	51
	Rolnicy	38	49	8	4	63
Pracujący na własny rach.	67	29	3	2	43	
Bierni zawodowo	Renciści	53	28	5	14	75
	Emeryci	52	34	4	10	213
	Uczniowie i studenci	55	41	1	3	68
	Bezrobotni	48	34	7	11	56
	Gospodynie domowe i inni	66	25	1	8	64
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	65	28	3	5	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	61	28	7	5	105
	sekt. pryw. poza rolnict.	64	31	1	4	215
	prywatnym gosp. rolnym	36	52	7	5	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	49	40	7	4	130
	501-750	57	33	2	8	109
	751-1000	55	35	2	8	170
	1001-1500	57	32	6	5	159
	Powyżej 1500 zł	63	31	4	2	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	48	37	4	10	149
	Średnie	55	33	4	8	465
	Dobre	62	31	3	4	393
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	51	37	9	2	49
	Raz w tygodniu	59	30	3	7	451
	1-2 razy w miesiącu	53	36	1	10	161
	Kilka razy w roku	57	33	3	7	193
	W ogóle nie uczestniczy	57	35	6	3	153
Poglądy polityczne	Lewica	60	31	5	4	180
	Centrum	56	34	4	7	313
	Prawica	57	37	2	3	297
	Trudno powiedzieć	56	28	3	13	217

Tabela 2

		A jeśli to mężczyzna uderzy w gniewie żonę/partnerkę, to czy może to być usprawiedliwione?				Liczba osób
		Nigdy	Czasami	Zawsze	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		84	11	0	5	1009
Płeć	Mężczyźni	84	11	1	4	481
	Kobiety	84	11		5	528
Wiek	18-24 lata	94	5		1	127
	25-34	88	8		4	206
	35-44	84	13	1	3	166
	45-54	79	17	2	2	160
	55-64	82	11		7	179
	65 lat i więcej	80	13		7	170
Miejsce zamieszkania	Wieś	79	16		5	381
	Miasto do 20 tys.	91	5		4	155
	20-100 tys.	84	11	1	3	195
	101-500 tys.	89	7	1	3	171
	501 tys. i więcej mieszk.	85	9		6	108
Wykształcenie	Podstawowe	75	19		6	197
	Zasadnicze zawodowe	82	13	1	4	263
	Średnie	88	7	0	5	355
	Wyższe	89	9	0	1	194
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	94	5		1	109
	Średni personel, technicy	83	11	3	3	31
	Pracownicy adm.-biurowi	83	12	2	3	60
	Pracownicy usług	91	9			67
	Robotnicy wykwalifikowani	83	11		6	108
	Robotnicy niewykwalifik.	85	7	2	6	51
	Rolnicy	64	32		4	63
Pracujący na własny rach.	92	5		3	44	
Bierni zawodowo	Renciści	83	13		4	76
	Emeryci	79	14		7	213
	Uczniowie i studenci	100				68
	Bezrobotni	76	16	2	6	56
	Gospodynie domowe i inni	87	6		7	64
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	91	6		3	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	88	9	1	2	105
	sekt. pryw. poza rolnict.	87	9	0	3	216
	prywatnym gosp. rolnym	64	33		3	54
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	75	22	1	2	131
	501-750	88	7	1	4	109
	751-1000	86	9		6	171
	1001-1500	81	15	1	4	159
	Powyżej 1500 zł	90	8	1	2	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	82	11	1	7	150
	Średnie	81	13	0	5	467
	Dobre	89	9	0	2	393
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	78	18	2	2	49
	Raz w tygodniu	84	11	0	5	452
	1-2 razy w miesiącu	85	9		6	161
	Kilka razy w roku	81	15		4	194
	W ogóle nie uczestniczy	90	7	1	2	153
Poglądy polityczne	Lewica	89	7	1	3	180
	Centrum	87	10		3	314
	Prawica	82	14	1	3	297
	Trudno powiedzieć	80	12		9	219